

---

dhanurveda

——
धनुर्वेद

——
Document Information

Text title : Dhanurveda, A Veda relating to the Art/Science of Archery

File name : dhanurveda.itx

Category : veda

Location : doc_veda

Transliterated by : Ravi Mahadevappa ravi at ece.neu.edu

Proofread by : Ravi Mahadevappa ravi at ece.neu.edu Assisted by Avinash Sathaye sohum at ms.uky.edu

Description-comments : The text encoded from Sanskrit text available

Latest update : March 18, 2003

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

June 13, 2021

sanskritdocuments.org

ధనుర్వేద

అథ ధనుర్వేదః

ఈశ్వరోక్తాద్ధనుర్వేదాద్వ్యాసస్యాపి సుభాషితాత్ |
పదాన్యాకృష్య రచితో గ్రన్థః సంక్షేపతో మయా || ౧|| 1714
వినా శార్కధరం నాన్యో ధనుర్వేదార్థతత్త్వవిత్ |
యతః స్వప్నే నిశి ప్రాప్తా శివాత్తత్త్వవిచారణా || ౨|| 1715
అతః సందేహదోలాయాం రోపణీయం న మానసమ్ |
గ్రన్థస్మింశ్చాపచతురైర్వీరచింతామణౌ క్వచిత్ || ౩|| 1716
యస్యాభ్యాసప్రసాదేన నిష్పద్యతే ధనుర్ధరాః |
జేతారః పరస్యైన్యానాం తస్యాభ్యాసో విధీయతామ్ || ౪|| 1717
ఏకోఽపి యత్ర నగరే ప్రసిద్ధః స్వాద్ధనుర్ధరః |
తతో యాన్త్యరయో దూరం మృగాః సింహగృహాదివ || ౫|| 1718

అథ ధనుర్ధారణవిధిః

ఆచార్యేణ ధనుర్ధేయం బ్రాహ్మణే సుపరీక్షితే |
లుభే ధూర్తే కృతఘ్ని చ మన్దబుద్ధౌ న దీయతే || ౬|| 1719
బ్రాహ్మణాయ ధనుర్ధేయం ఖడ్గం వై క్షత్రియాయ చ |
వైశ్యాయ దాపయేత్కున్తం గదాం శూద్రస్య దాపయేత్ || ౭|| 1720
ధనుశ్చక్రం చ కున్తం చ ఖడ్గం చ చురీకా గదా |
సప్తమం బాహుయుద్ధం స్యాదేవం యుద్ధాని సప్తథా || ౮|| 1721
ఆచార్యః సప్తయుద్ధః స్యాచ్ఛతుర్యుద్ధస్తు భార్గవః |
ద్వాభ్యాం వైవ భవేద్యోధ ఏకేన గణకో భవేత్ || ౯|| 1722
హస్తః పునర్వసుః పుష్యో రోహిణీ చోత్తరాత్రయమ్ |
అనురాధాశ్విని వైవ రేవతీ దశమీ తథా || ౧౦ | 1723
జన్మస్థే చ తృతీయే చ షష్ఠే వై సప్తమే తథా |
దశమైకాదశే చన్ద్రే సర్వకర్మాణి కారయేత్ || ౧౧|| 1724

తృతీయా పఞ్చమీ చైవ సప్తమీ దశమీ తథా ।
 త్రయోదశీ ద్వాదశీ చ తిథయస్తు శుభా మతాః ॥ ౧౨॥ 1725
 సూర్యవారః శుక్రవారో గురువారస్తథైవ చ ।
 ఏతద్వారత్రయం ధన్యం ప్రారమ్భే శస్త్రకర్మణామ్ ॥ ౧౩॥ 1726
 ఏభిర్ద్వైస్తు శిష్యాయ గురుః శస్త్రాణి దాపయేత్ ।
 సంతర్ప్య దానహోమాభ్యాం సురాన్వేదవిధానతః ॥ ౧౪॥ 1727
 బ్రాహ్మణానోజయేత్తత్ర కుమారీశ్చాప్యనేకశః ।
 తాపనానర్చయేద్ భక్త్యా యే చాన్యే శివయోగినః ॥ ౧౫॥ 1728
 అన్నపానాదిభిశ్చైవ వస్త్రాలంకారభూషణైః ।
 గంధమాల్వైర్విచిత్రైశ్చ గురుం తత్ర ప్రపూజయేత్ ॥ ౧౬॥ 1729
 కృతోపవాసః శిష్యస్తు మృగాజనపరిగ్రహః ।
 బద్ధాఙ్గులిపుటస్తత్ర యాచయేద్గురుతో ధనుః ॥ ౧౭॥ 1730
 అఙ్గన్యాసస్తతః కార్యః శివోక్తః సిద్ధిమిచ్ఛతా ।
 ఆచార్యేణ చ శిష్యస్య పాపఘ్నో విఘ్ననాశనః ॥ ౧౮॥ 1731
 శిఖాస్థానే న్యనేదీశం బాహుయుగ్మే చ కేశవమ్ ।
 బ్రహ్మీణం నాభికుపే తు జఙ్ఘయోశ్చ గణాధిపమ్ ॥ ౧౯॥ 1732
 ఓం హోం శిఖాస్థానే శంకరాయ నమః ।
 ఓం హోం బాహ్వోః కేశవాయ నమః ।
 ఓం హోం నాభిమధ్యే బ్రహ్మణే నమః ।
 ఓం హోం జఙ్ఘయోర్గణపతయే నమః । 1733
 ఈదృశం కారయేన్న్యాసం యేన శ్రేయో భవిష్యతి ।
 అన్యేఽపి దుష్టమస్త్రేణ న హింసన్తి కదాచన ॥ ౨౦॥ 1734
 శిష్యాయ మానుషం చాపం ధనుర్మస్త్రాభిమస్త్రితమ్ ।
 కాణ్డాత్కాణ్డాభిమస్త్రేణ దద్వాద్వేదవిధానతః ॥ ౨౧॥ 1735
 ప్రథమం పుష్పవేధం చ ఫలహీనేన పత్రిణా ।
 తతః ఫలయుతేనైవ మత్స్యవేధం చ కారయేత్ ॥ ౨౨॥ 1736
 మాంసవేధం తతః కుర్యాదేవం వేధో భవేత్రిధా ।
 ఏతైర్వేధైః కృతైః పుంసాం శరాః స్యుః సర్వసాధకాః ॥ ౨౩॥ 1737
 వేధనే చైవ మాంసస్య శరపాతో యదా భవేత్ ।
 పూర్వదిగ్భాగమాశ్రిత్య తదా స్యాద్విజయీ సుఖీ ॥ ౨౪॥ 1738
 దక్షిణే కలహో ఘోరో విదేశగమనం పునః ।

పశ్చిమే ధనధాన్యం చ సర్వం చైవోత్తరే శుభమ్ || ౨౫ || 1739
 ఐశాన్యాం పతనం దుష్టం విదిశోఽన్యాశ్చ శోభనాః |
 హర్షపుష్టికరాశ్చైవ సిద్ధిదాః శస్త్రకర్మణి || ౨౬ || 1740
 ఏవం వేధత్రయం కుర్యాచ్చుజ్జదున్దుభినిః స్వస్వైః |
 తతః ప్రణమ్య గురవే ధనుర్బాణాన్నివేదయేత్ || ౨౭ || 1741

అథ చాపప్రమాణమ్

ప్రథమం యౌగికం చాపం యుద్ధచాపం ద్వివీణకమ్ |
 నిజబాహుబలాన్మానాత్కించిదూనం శుభం ధనుః || ౨౮ || 1742
 వరం ప్రాణాధికో ధన్వి న తు ప్రాణాధికం ధనుః |
 ధనుషా పీడ్యమానస్తు ధన్వి లక్ష్యం న పశ్యతి || ౨౯ || 1743
 అతో నిజబలోన్మానం చాపం స్యాచ్ఛుభకారకమ్ |
 దేవానాముత్తమం చాపం తతో న్యూనం చ మానవమ్ || ౩౦ || 1744
 అర్ధపశ్చిమహస్తం తు శ్రేష్ఠం చాపం ప్రకీర్తితమ్ |
 తద్విజ్ఞేయం ధనుర్ద్వివ్యం శంకరేణ ధృతం పురా || ౩౧ || 1745
 తస్మాత్పరశురామేణ తతో ద్రోణేన ధారితమ్ |
 ద్రోణాద్ గృహీతం పార్థేన తతః సాత్యకీనా ధృతమ్ || ౩౨ || 1746
 కృతే యుగే మహాదేవస్త్రీతాయాం చాపి రాఘవః |
 ద్వాపరే ద్రోణవిప్రశ్చ దైవం చాపమధారయత్ || ౩౩ || 1747
 చతుర్విశాఙ్గుతో హస్తశ్చతుర్ద్వస్తం ధనుః స్మృతమ్ |
 తద్భవేన్మానవం చాపం సర్వలక్షణసంయుతమ్ || ౩౪ || 1748
 త్రిపర్వ పశ్చిపర్వ చ సప్తపర్వ ప్రకీర్తితమ్ |
 నవపర్వ చ కోదణ్డం చతుర్ధా శుభకారకమ్ || ౩౫ || 1749
 చతుఃపర్వ చ షట్పర్వ అష్టపర్వ వివర్ణయేత్ |
 కేషాంచిచ్చ భవేచ్ఛాపం వితస్తి నవసంమితమ్ || ౩౬ || 1750
 అతిజిర్ణమపకవ్యం చ జ్ఞాతిధృష్టం తథైవ చ |
 దగ్ధం చిద్రం న కర్తవ్యం బాహ్యభ్యంతరహస్తకమ్ || ౩౭ || 1751
 గుణహీనం గుణాక్రాంతం కాణ్డోషసమన్వితమ్ |
 గలగ్రన్థి న కర్తవ్యం తలమధ్యే తథైవ చ || ౩౮ || 1752
 అపకవ్యం భగ్గమాయాతి అతిజిర్ణం తు కర్కశమ్ |
 జ్ఞాతిధృష్టం తు సోద్యోగం కలహో బాన్ధవైః సహ || ౩౯ || 1753

దగ్గేన దహ్యతే వేశ్మ ఛిద్రం యుద్ధవినాశనమ్ ।
 బాహ్యే లక్ష్యం న లభ్యేత తథైవాభ్యన్తరేపి వా ॥ ౪౦ ॥ 1754
 హీనే తు సంధితే బాణే సంగ్రామే భక్తకారకమ్ ।
 ఆక్రాన్తే తు పునః క్వాపి న లక్ష్యం ప్రాప్యతే దృఢమ్ ॥ ౪౧ ॥ 1755
 గలగ్రన్థి తలగ్రన్థి ఘనహానికరం ధనుః ।
 ఏభిర్దోషైర్వినిర్ముక్తం సర్వకార్యకరం స్మృతమ్ ॥ ౪౨ ॥ 1756
 శార్ఙ్గ పునర్ధనుర్ధివ్యం విష్టోః పరమమాయుధమ్ ।
 వితస్త్రిసప్తసంమానం నిర్మితం విశ్వకర్మణా ॥ ౪౩ ॥ 1757
 న చ స్వర్గే న పాతాలే న భూమా కస్యచిత్కరే ।
 తద్ధనుర్వశమాయాతి ముక్తైవకం పురుషోత్తమమ్ ॥ ౪౪ ॥ 1758
 పౌరుషేయం తు యచ్ఛార్ఙ్గ బహువత్సరశోషితమ్ ।
 వితస్త్రిభిః సార్ధషడ్భిర్మితం సర్వార్థసాధనమ్ ॥ ౪౫ ॥ 1759
 ప్రాయో యోగ్యం ధనుః శార్ఙ్గ గజారోహశ్వసాదినామ్ ।
 రథినాం చ పదాతీనాం వాంశం చాపం ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౪౬ ॥ 1760

అథ గుణలక్షణాని

గుణానాం లక్షణం వక్ష్యే యాదృశం కారయేద్గుణమ్ ।
 పట్టనూత్రో గుణః కార్యః కనిష్ఠామానసంమితః ॥ ౪౭ ॥ 1761
 ధనుఃప్రమాణో నిఃసస్థిః శుద్ధైస్త్రిగుణతన్తుభిః ।
 వర్తితః స్యాద్గుణః శ్లక్షణః సర్వకర్మసహో యుధి ॥ ౪౮ ॥ 1762
 అభావే పట్టనూత్రస్య హారిణీ స్నాయురిష్యతే ।
 గుణార్థమథవా గ్రాహ్యః స్నాయవో మహిషీగవామ్ ॥ ౪౯ ॥ 1763
 తత్కాలహతగోకర్ణచర్మణా ఛాగలేన వా ।
 నిర్దోమ్నా తన్తురూపేణ కుర్యాద్ధా గుణముత్తమమ్ ॥ ౫౦ ॥ 1764
 పక్వవంశత్వచా కారోఽస్య గుణస్తు స్థావరో దృఢః ।
 పట్టనూత్రేణ సంనద్ధః సర్వకర్మసహో యుధి ॥ ౫౧ ॥ 1765
 ప్రాప్తే భాద్రపదే మాసి త్వగర్కస్య ప్రశస్యతే ।
 తస్యాస్త్రత గుణః కార్యః పవిత్రః స్థావరో దృఢః ॥ ౫౨ ॥ 1766
 వృత్తార్కనూత్రతన్తూనాం హస్తాస్త్యష్టాదశ స్పృతాః ।
 సదస్పృతం త్రిగుణం కార్యం ప్రమాణోఽయం గుణే స్పృతః ॥ ౫౩ ॥ 1767

అథ శరలక్షణాని

అతః పరం ప్రవక్ష్యామి శరాణాం లక్షణం శుభమ్ ।
 స్థూలం న చాతినూక్ష్యం చ న పక్వం న కుభూమిజమ్ ।
 హీనగ్రస్థివిదీర్ణం చ వర్జయేదీదృశం శరమ్ ॥ ౫౪ ॥ 1768
 పూర్ణగ్రస్థి సుపక్వం చ పాణ్ణురం సమయాహృతమ్ ।
 కఠినం వర్తులం కాణ్ణం గృష్ణీయాత్సుప్రదేశజమ్ ॥ ౫౫ ॥ 1769
 ద్వౌ హస్తౌ ముష్టిహీనౌ తు దైర్ఘ్యే స్థాత్యే కనిష్ఠికా ।
 విధేయా శరమానేషు యస్త్రేష్వాకరయేత్తతః ॥ ౫౬ ॥ 1770
 కఙ్కహంసశశాదానాం మత్స్యదక్రౌఞ్చకేకీనామ్ ।
 గృధ్రాణాం కుక్కుటానాం చ పక్షా ఏతేషు శోభనాః ॥ ౫౭ ॥ 1771
 ఏకైకస్య శరస్యైవ చతుష్పక్షాణి యోజయేత్ ।
 షడఙ్గులప్రమాణేన పక్షచ్ఛేదం చ కారయేత్ ॥ ౫౮ ॥ 1772
 దశాఙ్గులమితాః పక్షాః శార్ఙ్గచాపస్య మార్గణే ।
 యోజ్యా దృఢాశ్వుతుఃసంఖ్యాః సంసద్ధాః స్నాయుతస్తుభిః ॥ ౫౯ ॥ 1773
 శరాశ్చ త్రివిధా జ్ఞేయాః స్త్రీ పుమాంశ్చ నపుంసకః ।
 అగ్రే స్థూలో భవేన్నారీ పశ్చాత్థూలో భవేత్పుమాన్ ॥ ౬౦ ॥ 1774
 సమం నపుంసకం జ్ఞేయం తల్లక్ష్యార్థం ప్రశస్యతే ।
 దూరాపాతం యువత్యా చ పురుషో భేదయేద్ దృఢమ్ ॥ ౬౧ ॥ 1775

అథ ఫలలక్షణాని

ఫలం తు శుద్ధలోహస్య సుధారం తీక్ష్ణమక్షతమ్ ।
 యోజయేద్వజ్రలేపేన శరే పక్షానుమానతః ॥ ౬౨ ॥ 1776
 ఆరాముఖం క్షురప్రం చ గోపుచ్ఛం చార్థచన్ద్రకమ్ ।
 సూచిముఖం చ భల్లం చ వత్సదన్తం ద్విభల్లకమ్ ॥ ౬౩ ॥ 1777
 కర్ణికం కాకతుణ్ణం చ తథాన్యాన్యప్యనేకశః ।
 ఫలాని దేశభేదేషు భవన్తి బహురూపతః ॥ ౬౪ ॥ 1778
 ఆరాముఖేన వై చర్మ క్షురప్రేణ చ కార్ముకమ్ ।
 సూచిముఖేన కవచమర్థచన్ద్రేణ మస్తకమ్ ॥ ౬౫ ॥ 1779
 భల్లైవ హృదయం వేధ్యం ద్విభల్లైవ గుణః శరః ।
 లోహం చ కాకతుణ్ణేన లక్ష్యం గోపుచ్ఛకేన చ ॥ ౬౬ ॥ 1780

అన్యద్గోపుచ్చకం జ్ఞేయం శుద్ధకాష్ఠవినిర్మితమ్ ।
ముఖే చ లోహకణ్ఠేన వేధ్యం త్ర్యంజులసంమితమ్ ॥ ౧౭॥ 1781

అథ ఫలపాయనమ్

ఫలస్య పాయనం వక్ష్యే దివ్యోషధివలేపనైః ।
యేన దుర్భేద్యవర్మాణి భేదయేత్తరుపర్ణవత్ ॥ ౧౮॥ 1782
పిప్పలీ సైన్ధవం కుష్ఠం గోమూత్రేణ తు పేషయేత్ ।
అనేన లేపయేచ్ఛస్త్రం లిప్తం చాగ్నో ప్రతాపయేత్ ॥ ౧౯॥ 1783
అవిశితమనావిద్ధం పీతనష్టం తథోషధమ్ ।
తతో నిర్వాపితం తైలే లోహం తత్ర విశిష్యతే ॥ ౨౦॥ 1784
పఞ్చాభిర్లవణైః పిష్టైర్మధునికైః ససర్వపైః ।
ఏభిః ప్రలేపయేచ్ఛస్త్రం లిప్తం చాగ్నో ప్రతాపయేత్ ॥ ౨౧॥ 1785
శిఖిగ్రీవానువర్ణాభం తప్తపీతం తథోషధమ్ ।
తతస్తు విమలం తోయం పాయయేచ్ఛస్త్రముత్తమమ్ ॥ ౨౨॥ 1786

అథ నారాచనాలీకౌ

సర్వలోహాస్తు యే బాణా నారాచాస్తే ప్రకీర్తితాః ।
పఞ్చాభిః పృథులైః పక్షైర్యుక్తైః సిద్ధ్యన్తి కస్యచిత్ ॥ ౨౩॥ 1787
నాలీకా లఘవో బాణా తలయన్త్రేణ చోదితాః ।
అత్యుచ్చదూరపాతేషు దుర్గయుద్ధేషు తే మతాః ॥ ౨౪॥ 1788

అథ స్థానముష్టయాకర్షణలక్షణాని

స్థానాన్యష్టా విధేయాని యోజనే భిన్నకర్మణామ్ ।
ముష్టయః పఞ్చ సమాఖ్యాతా వ్యాయాః పఞ్చ ప్రకీర్తితా ॥ ౨౫॥ 1789
అగ్రతో వామపాదం చ దక్షిణం జాను కుఞ్చితమ్ ।
ఆలీఢం తు ప్రకర్తవ్యం హస్తద్వయసవిస్తరమ్ ॥ ౨౬॥ 1790
ప్రత్యాలీఢం తు కర్తవ్యం సవ్యం చేవానుకుఞ్చితమ్ ।
దక్షిణం చ పురస్తద్వద్ధూరపాతే విశిష్యతే ॥ ౨౭॥ 1791
పాదౌ సువిస్తరౌ కార్యౌ సమా హస్తప్రమాణతః ।
విశాఖస్థానకం జ్ఞేయం కూటలక్ష్మ్యస్య వేధనే ॥ ౨౮॥ 1792

సమపాదే సమా పాదౌ నిష్కమ్నా చ సుసంగతౌ ।
 ఆసమే చ పురో వామో హస్తమాత్రే నతం వపుః ॥ ౧౯ ॥ 1793
 ఆకుఞ్చతోరూ ద్వౌ యత్ర జానుభ్యాం ధరణిం గతౌ ।
 దర్ధురక్రమమిత్యాహుః స్థానకం దృఢభేదనే ॥ ౨౦ ॥ 1794
 సవ్యం జాను గతం భూమౌ దక్షిణం చ సకుఞ్చితమ్ ।
 అగ్రతో యత్ర వాతవ్యం తం విద్యాధ్రుడక్రమమ్ ॥ ౨౧ ॥ 1795
 పద్మాసనం ప్రసిద్ధం తు ఉపవిశ్య యథాక్రమమ్ ।
 ధన్వినాం తత్తు విజ్ఞేయం స్థానకం శుభలక్షణమ్ ॥ ౨౨ ॥ 1796

అథ గుణముష్టయః

పతాకా వజ్రముష్టిశ్చ సింహకణీం తథైవ చ ।
 మత్సరీ కాకతుణ్ణీ చ యోజనీయా యథాక్రమమ్ ॥ ౨౩ ॥ 1797
 దీర్ఘా తు తర్జనీ యత్ర ఆశ్రితాఙ్గుష్ఠమూలకమ్ ।
 పతాకా సా చ విజ్ఞేయా నలికా దూరమోక్షణే ॥ ౨౪ ॥ 1798
 తర్జనీ మధ్యమామధ్యమఙ్గుష్ఠో విశతే యది ।
 వజ్రముష్టిస్తు సా జ్ఞేయా స్థూలే నారాచమోక్షణే ॥ ౨౫ ॥ 1799
 అఙ్గుష్ఠనఖమూలే తు తర్జన్యగ్రం సుసంస్థితమ్ ।
 మత్సరీ సా చ విజ్ఞేయా చిత్రలక్ష్మ్యస్య వేధనే ॥ ౨౬ ॥ 1800
 అఙ్గుష్ఠాగ్రే తు తర్జన్యా ముఖం యత్ర నివేశితమ్ ।
 కాకతుణ్ణీ చ విజ్ఞేయా సూక్ష్మలక్ష్మ్యేషు యోజితా ॥ ౨౭ ॥ 1801

అథ ధనుర్ముష్టినంధానమ్

సంధానం త్రివిధం ప్రోక్తమథ ఊర్ధ్వం సమం తథా ।
 యోజయేత్ త్రిప్రకారం హి కార్యేష్వపి యథాక్రమమ్ ॥ ౨౮ ॥ 1802
 అథశ్చ దూరపాతిత్వం సమే లక్ష్మ్యం సునిశ్చితమ్ ।
 దృఢస్ఫోటం ప్రకుర్వీత ఊర్ధ్వసంస్థానయోగతః ॥ ౨౯ ॥ 1803

అథ వ్యాయాః

కైశికః కేశమూలే చేచ్ఛరః శ్చృజ్ఞే చ సాత్త్వికః ।
 శ్రవణే వత్సకర్ణశ్చ గ్రీవాయాం భరతో భవేత్ ॥ ౩౦ ॥ 1804

అంసకే స్కన్ధనామా చ వ్యాయాః పఞ్చ ప్రకీర్తితాః ।
 కైశికశ్చిత్రయుద్ధేషు అధోలక్ష్మేషు సాత్త్వికః ॥ ౯౦॥ 1805
 వత్సకర్ణః స విజ్ఞేయో భరతో దృఢభేదనే ।
 దృఢభేదే చ దూరే చ స్కన్ధనామానముద్దిశేత్ ॥ ౯౨॥ 1806

అథ లక్ష్యమ్

లక్ష్యం చతుర్విధం జ్ఞేయం స్థిరం చైవ చలం తథా ।
 వేధయేత్రిప్రకారం తు స్థిరవేధీ స ఉచ్యతే ॥ ౯౩॥ 1807
 ఆత్మానం సుస్థిరం కృత్వా లక్ష్యం చైవ స్థిరం బుధః ।
 వేధయేత్ త్రిప్రకారం తు స్థిరవేధీ స ఉచ్యతే ॥ ౯౪॥ 1808
 చలం తు వేధయేద్యస్తు ఆత్మనా స్థిరసంస్థితః ।
 చలలక్ష్యం తు తతోక్రమాచార్యేణ సుధీమతా ॥ ౯౫॥ 1809
 ధన్వీ తు చలతే యత్ర స్థిరలక్ష్మ్యే సమాహితః ।
 చలాచలం భవేత్తత్ర అప్రమేయమనిన్దితమ్ ॥ ౯౬॥ 1810
 ఉభావేవ చలో యత్ర లక్ష్యం చాపి ధనుర్ధరః ।
 తద్విజ్ఞేయం ద్వయచలం శ్రమేణైవ హి సాధ్యతే ॥ ౯౭॥ 1811
 శ్రమేణాస్థలితం లక్ష్యం దూరం చ బహుభేదనమ్ ।
 శ్రమేణ కఠినా ముష్టిః శీఘ్రసంధానమాప్యతే ॥ ౯౮॥ 1812
 శ్రమేణ చిత్రయోధిత్యం శ్రమేణ ప్రాప్యతే జయః ।
 తస్మాద్గురుసమక్షం హి శ్రమః కార్యో విజానతా ॥ ౯౯॥ 1813
 ప్రథమం వామహస్తేన యః శ్రమం కురుతే నరః ।
 తస్య చాపక్రియాసిద్ధిరచిరాదేవ జాయతే ॥ ౧౦౦॥ 1814
 వామహస్తే తు సంసిద్ధి పశ్చార్ధక్షణమారభేత్ ।
 ఉభాభ్యాం చ శ్రమం కుర్యాన్నారావైశ్చ శరైస్తథా ॥ ౧౦౧॥ 1815
 వామేనైవ శ్రమం కుర్యాత్సుసిద్ధి దక్షిణే కరే ।
 విశాఖేనాసమేనైవ తథా వ్యాయే చ కైశికే ॥ ౧౦౨॥ 1816
 ఉడితే భాస్కరే లక్ష్యం పశ్చిమాయాం నివేశయేత్ ।
 అపరాహ్నే చ కర్తవ్యం లక్ష్యం పూర్వదిగాశ్రితమ్ ॥ ౧౦౩॥ 1817
 ఉత్తరేణ సదా కార్యం ప్రాణస్య న విరోధకమ్ ।
 సంగ్రామేణ వినా కార్యం న లక్ష్యం దక్షిణాముఖమ్ ॥ ౧౦౪॥ 1818

పష్టిధన్వన్తరే లక్ష్యం జ్యేష్ఠలక్ష్యం ప్రకీర్తితమ్ |
 చత్వారింశన్మధ్యమం చ వింశతిశ్చ కనిష్ఠకమ్ || ౧౦౫ || 1819
 శరాణాం కథితం హ్యేతన్నారాచానామథోచ్యతే |
 చత్వారింశచ్చ త్రింశచ్చ షోడశైవ భవేత్తతః || ౧౦౬ || 1820
 చతుఃశతైశ్చ కాణ్ఠానాం యో హి లక్ష్యం విసర్జయేత్ |
 సూర్యోదయే చాస్తమయే స జ్యేష్ఠో ధన్వినాం భవేత్ || ౧౦౭ || 1821
 త్రిశతైర్మధ్యమశ్చైవ ద్విశతాభ్యాం కనిష్ఠకః |
 లక్ష్యం చ పురుషోన్మానం కుర్యాచ్చన్యకసంయుతమ్ || ౧౦౮ || 1822
 ఊర్ధ్వవేదీ భవేజ్యేష్ఠో నాభివేధీ చ మధ్యమః |
 యః పాదవేధీ లక్ష్యస్య స కనిష్ఠో మతో మయా || ౧౦౯ || 1823

అథానధ్యాయః

అష్టమి చ అమావాస్యా వర్జనీయా చతుర్దశీ |
 పూర్ణిమార్ధదినం యావన్నిషిద్ధా సర్వకర్మసు || ౧౧౦ || 1824
 అకాలే గర్జినే దేవే దుర్గినం వాథవా భవేత్ |
 పూర్వకాణ్ఠహతం లక్ష్యమనధ్యాయం ప్రచక్షతే || ౧౧౧ || 1825
 శ్రమం చ కుర్వతస్తత్ర భుజంగో యది దృశ్యతే |
 అథవా భజ్యతే చాపం యదైవ శ్రమకర్మణి || ౧౧౨ || 1826
 త్రుట్యతే వా గుణో యత్ర ప్రథమే బాణమోక్షణే |
 శ్రమం తత్ర న కురీవత శస్త్రే మతిమతాం వరః || ౧౧౩ || 1827

అథ శ్రమక్రియా

క్రియాకలాపాన్వఙ్ఞామి శ్రమసాధ్యాఙ్ఘ్రిబిష్మతామ్ |
 యేషాం విజ్ఞానమాత్రేణ సిద్ధిర్భవతి నాన్యథా || ౧౧౪ || 1828
 ప్రథమం చాపమారోప్య చూలికాం బన్ధయేత్తతః |
 స్థానకం తు తతః కృత్వా బాణోపరి కరం న్యసేత్ || ౧౧౫ || 1829
 తులనం ధనుషశ్చైవ కర్తవ్యం వామపాణినా |
 ఆదానం చ తతః కృత్వా సంధానం చ తతః పరమ్ || ౧౧౬ || 1830
 సకృదాకృష్టచాపేన భూమివేధం తు కారయేత్ |
 నమస్కుర్యాచ్చివం విఘ్నరాజం గురుధనుఃశరాన్ || ౧౧౭ || 1831
 యాచితవ్యా గురోరాజ్ఞా బాణస్యాకర్షణం ప్రతి |

ప్రాణవాయుం ప్రయత్నేన బాణేన సహ పూరయేత్ || ౧౧౮ || 1832
 కుంభకేన స్థిరం కృత్వా హుంకారేణ విసర్జయేత్ |
 ఇత్యుభ్యాసక్రియా కార్యా ధన్వినా సిద్ధిమిచ్ఛతా || ౧౧౯ || 1833
 షణ్మాసాత్సిద్ధ్యతే ముష్టిః శరాః సంవత్సరేణ తు |
 నారాచాస్తస్య సిద్ధయన్తి యస్య తుష్టో మహేశ్వరః || ౧౨౦ || 1834
 పుష్పవద్ధారయేద్ బాణం సర్పవత్పిండయేద్ధనుః |
 ధనవచ్చిన్తయేల్లక్ష్యం యదీచ్ఛేత్సిద్ధిమాత్మనః || ౧౨౧ || 1835
 క్రియామిచ్ఛన్తి ఆచార్యా దూరమిచ్ఛన్తి భార్గవాః |
 రాజానో దృష్టిమిచ్ఛన్తి లక్ష్యమిచ్ఛన్తి చేతరే || ౧౨౨ || 1836
 జనానాం రజ్జునం యేన లక్ష్యఘాతాత్ప్రజాయతే |
 హీనేనాపీషణా తస్మాత్ప్రశస్తం లక్ష్యవేధనమ్ || ౧౨౩ || 1837
 విశాఖస్థానకే స్థిత్వా సమసంధానమాచరేత్ |
 గోపుచ్ఛముఖబాణేన సింహకర్ణ్యా చ ముష్టినా || ౧౨౪ || 1838
 ఆకర్షేత్కైశికవ్యాయే న శిఖాం చాలయేత్తతః |
 పూర్వాపరో సమా కార్యో సమాసౌ నిశ్చలౌ కరో || ౧౨౫ || 1839
 చక్షుషీ స్పందయేన్నైవ దృష్టిం లక్ష్యే నియోజయేత్ |
 ముష్టినాచ్ఛాదితం లక్ష్యం శరస్యాగ్రే నియోజయేత్ || ౧౨౬ || 1840
 మనో దృష్టిగతం జ్ఞాత్వా తతః కాణ్డం విసర్జయేత్ |
 స్థలత్యేవం కదాచిన్న లక్ష్యే యోధో జితశ్రమః || ౧౨౭ || 1841
 ఆదానం చైవ తూణీరాత్సంధానం కర్షణం తథా |
 క్షేపణం చ త్వరాయుక్తో బాణస్య కురుతే తు యః | 1842
 నిత్యాభ్యాసవశాత్తస్య శీఘ్రసంధానతా భవేత్ || ౧౨౮ | |
 ప్రత్యాళీఢే కృతే స్థానే అధఃసంధానమాచరేత్ |
 ముష్ట్యా పతాకయా బాణం స్త్రీచిహ్నం దూరపాతనమ్ || ౧౨౯ || 1843
 దర్ధరక్రమమాస్థాయ ఊర్ధ్వసంధానమాచరేత్ |
 స్కన్ధవ్యాయేన వజ్రస్య ముష్ట్యా పుంమార్గణేన చ | 1844
 అత్యన్తసౌష్ఠవాద్వాహోర్జాయతే దృఢవేధితా || ౧౩౦ | |
 సూచీముఖా మీనపుచ్ఛా భ్రమరీ చ తృతీయకా |
 శరాణాం గతయస్తిస్య ప్రశస్తాః కథితా బుధైః || ౧౩౧ || 1845
 సూచీముఖగతిస్తస్య సాయకస్య ప్రజాయతే |
 పత్రం విలోమితం యస్య అథవా హీనపత్రకమ్ || ౧౩౨ || 1846

కర్కశేన తు చాపేన యః కృష్టో హీనముష్టినా ।
 మత్స్యపుచ్ఛా గతిస్తస్య సాయకస్య ప్రకీర్తితా ॥ ౧౩౩॥ 1847
 భ్రుమరీ కథితా హ్యేషా విద్వద్భిః శ్రమకర్మణి ।
 ఋజుత్వేన వినా యాతి క్షేప్యమాణస్తు సాయకః ॥ ౧౩౪॥ 1848
 వామగా దక్షగా చైవ ఊర్ధ్వగాధోగమా తథా ।
 చతస్రో గతయః ప్రోక్తా బాణస్థలనహేతవః ॥ ౧౩౫॥ 1849
 కమృతే గుణముష్టిస్తు మార్గణస్య హి పృష్ఠతః ।
 సంముఖీ స్యాద్ధనుర్ముష్టిస్తదా వామే గతిర్భవేత్ ॥ ౧౩౬॥ 1850
 గ్రహణం శిథిలం యస్య ఋజుత్వేన విసర్జితమ్ ।
 పార్శ్వం తు దక్షిణం యాతి సాయకస్య న సంశయః ॥ ౧౩౭॥ 1851
 ఊర్ధ్వం యాతి చాపముష్టిర్గుణముష్టిరధో భవేత్ ।
 స ముక్తో మార్గణో లక్ష్మ్యార్ధూరం యాతి న సంశయః ॥ ౧౩౮॥ 1852
 మోక్షణే చైవ బాణస్య చాపముష్టిరధో భవేత్ ।
 గుణముష్టిర్భవేదూర్ధ్వం తదాధోగామినీ గతిః ॥ ౧౩౯॥ 1853
 లక్ష్మబాణాగ్రదృష్టినాం సంగతిస్తు యదా భవేత్ ।
 తదాసీముఙ్గితో బాణో లక్ష్మ్యాన్న స్థలతి ధ్రువమ్ ॥ ౧౪౦॥ 1854
 నిర్దోషః శబ్దహీనశ్చ సమముష్టిద్యయోఙ్గితః ।
 భినత్తి దృఢవేధ్యాని సాయకో నాస్తి సంశయః ॥ ౧౪౧॥ 1855
 స్వాకృష్టస్తేజితో యశ్చ సుశుద్ధో గాఢముక్తితః ।
 నరనాగాశ్వకాయేషు న స తిష్ఠతి మార్గణః ॥ ౧౪౨॥ 1856
 యస్య తృణసమా బాణా యస్యేన్దనసమం ధనుః ।
 యస్య ప్రాణసమా మౌర్వీ స ధన్వీ ధన్వినాం వరః ॥ ౧౪౩॥ 1857
 ఆయశ్చర్మ ఘతశ్చైవ మృత్పిణ్డం చ చతుష్టయమ్ ।
 యో భినత్తి హి తస్యేషుర్వజ్జేణాపి న ధార్యతే ॥ ౧౪౪॥ 1858
 సార్థాఙ్గులప్రమాణేన లోహపాత్రాణి కారయేత్ ।
 తాని భిత్త్వైకబాణేన దృఢఘాతీ భవేన్నరః ॥ ౧౪౫॥ 1859
 చతుర్వింశతిచర్మాణి భినత్త్యేకేషుణా నరః ।
 తస్య బాణో గజేన్ద్రస్య కాయం నిర్భద్య గచ్ఛతి ॥ ౧౪౬॥ 1860
 భ్రామ్యఙ్గాలే ఘటో వేద్ధ్యశ్చక్రే మృత్పిణ్డకం తథా ।
 భ్రమన్తం వేధయేద్యస్తు దృఢభేదీ స ఉచ్యతే ॥ ౧౪౭॥ 1861
 ఆయస్తు కాకతుణ్డేన చర్మ ఆరాముఖేన హి ।

మృత్విణ్ణం చ ఘటం చైవ విధ్యేత్సూచిముఖేన హి || ౧౪౮ || 1862
 బాణభజ్గం కరావర్తం కాష్ఠచ్ఛేదనమేవ చ |
 బిన్దుకం గోలకయుగం యో వేత్తి స జయీ భవేత్ || ౧౪౯ || 1863
 లక్ష్యస్థానే ధృతం కాణ్ణం ససుఖం ఛేదయేత్తతః |
 కించిన్ముష్టిం విధాయ స్వాం తిర్యగ్విఫలికేషుణా || ౧౫౦ || 1864
 సంముఖం వా సమాయాన్తం తిర్యక్చాయం తమమ్బరే |
 శరం శరేణ యశ్చిన్ద్యాద్వాణచ్ఛేదీ స జాయతే || ౧౫౧ || 1865
 కాష్ఠైశ్వకేశం సంయమ్య తత్ర బద్ధ్వా వరాటికామ్ |
 హస్తేన భ్రామ్యమాణాం చ యో హన్తి స ధనుర్ధరః || ౧౫౨ || 1866
 లక్ష్యస్థానే న్యసేత్కాష్ఠం సార్ద్రం గోపుచ్చసంనిభమ్ |
 యశ్చిన్ద్యాత్తం క్షురప్రేణ కాష్ఠచ్ఛేత్తా స జాయతే || ౧౫౩ || 1867
 లక్ష్యే బిన్దుం న్యసేచ్ఛుభ్రం శుభ్రబన్ధూకపుష్పవత్ |
 హన్తి తం బిన్దుకం యస్తు చిత్రయోధీ స జాయతే || ౧౫౪ || 1868
 కాష్ఠగోలయుగం క్షిప్తం దూరమూర్ధ్వపురఃస్థితైః |
 ఆస్రాప్తదూరం పృష్ఠేన గచ్ఛేత్పుచ్చముఖేన హి || ౧౫౫ || 1869
 యో హన్తి శరయుగ్మేన శీఘ్రసంధానయోగతః |
 స స్వాధ్ధనుర్భ్రుతాం శ్రేష్ఠః పూజితః సర్వపార్థివైః || ౧౫౬ || 1870
 రథస్థేన గజస్థేన హయస్థేన చ పత్తినా |
 ధావతా వై శ్రమః కార్యో లక్ష్యం హన్తుం సునిశ్చితమ్ || ౧౫౭ || 1871
 లక్ష్యస్థానే న్యసేత్కాన్యపాత్రం హస్తద్వయాన్తరే |
 తాడయేచ్ఛర్కరాభిస్తచ్చబ్జః సంజాయతే యథా || ౧౫౮ || 1872
 యత్రైవోత్పద్యతే శబ్దస్తం సమ్యక్తత్ర చిన్తయేత్ |
 కర్ణేన్ద్రియమనోయోగాల్లక్ష్యంనిశ్చయతాం నయేత్ || ౧౫౯ || 1873
 పునః శర్కరయా తచ్చ తాడయేచ్ఛబ్దహేతవే |
 పునర్నిశ్చయతాం నేయం శబ్దస్థానానుసారతః || ౧౬౦ || 1874
 తతః కించిత్కృతం దూరే నిత్యం నిత్యం విధానతః |
 లక్ష్యం సమభ్యసేద్ధాన్వే శబ్దవ్యధనహేతవే || ౧౬౧ || 1875
 తతో బాణేన హన్యాత్తదవధానేన తీక్ష్ణధీః |
 ఏతచ్చ దుష్కరం కర్మ భాగ్యైః కస్యాపి సిద్ధయతి || ౧౬౨ || 1876
 ఏవం శ్రమవిధిం కుర్యాద్యావత్సిద్ధిః ప్రజాయతే |
 శ్రమే సిద్ధే చ వర్షాసు వైవ గ్రాహ్యం ధనుః కరే || ౧౬౩ || 1877

పూర్వాభ్యాసస్య శస్త్రాణామవిస్మరణహేతవే ।
 మాసద్వయం శ్రమం కుర్యాత్ప్రతివర్షం శరదృతౌ ॥ ౧౬౪॥ 1878
 జాతే వాశ్వయుజే మాసి నక్ష్మిదేవతాదినే ।
 పూజయేదీశ్వరం చక్షేం గురుం శస్త్రాణి వాజినః ॥ ౧౬౫॥ 1879
 విప్రేభ్యో దక్షిణాం దత్త్వా కుమారీ భోజయేత్తతః ।
 దేవ్యై పశువలిం దత్త్వా హృష్టో వాదిత్రమజ్గలైః ॥ ౧౬౬॥ 1880
 తతస్తు సాధయేన్మన్త్రాన్వేదోక్తాంశ్చాగమోదితాన్ ।
 ఆస్త్రాణాం కర్మసిద్ధ్యర్థం జపహోమవిధానతః ॥ ౧౬౭॥ 1881
 బ్రాహ్మం నారాయణం శైవమైన్ద్రం వాయువ్యవారుణే ।
 ఆగ్నేయం చాపరాస్త్రాణి గురుదత్తాని సాధయేత్ ॥ ౧౬౮॥ 1882
 మనోవాక్కర్మభిర్భావ్యం లభ్యాస్త్రేణ శుచిష్మతా ।
 అపాత్రమసమర్థం చ ఘ్నత్స్యాణి కుపూరుషమ్ ॥ ౧౬౯॥ 1883
 ప్రయోగం చోపసంహారం యో వేత్తి స ధనుర్ధరః ।
 సామాన్యే కర్మణి ప్రాజ్ఞో వైవాస్త్రాణి ప్రయోజయేత్ ॥ ౧౭౦॥ 1884
 హస్తార్కే లాఙ్గలీకన్దం గృహీత్వా తస్య లేపతః ।
 శూరస్యాపి రణే పుంసో దర్పం హరతి సత్వరః ॥ ౧౭౧॥ 1885
 గృహీతం యోగనక్షత్రైరపామార్గస్య మూలకమ్ ।
 లేపమాస్త్రేణ వీరాణాం సర్వశస్త్రనివారణమ్ ॥ ౧౭౨॥ 1886
 అధఃపుష్పి శఙ్ఖపుష్పి లజ్జాలర్గిరికరికా ।
 నీలిని సహదేవా చ పుత్రమార్జారికా తథా ॥ ౧౭౩॥ 1887
 విష్ణుకాంతా చ సర్వాసాం జటా గ్రాహ్యో రవేర్దినే ।
 బద్ధా భుజే విలేపాద్వా కాయే శస్త్రాఘవారికా ॥ ౧౭౪॥ 1888
 సర్పవ్యాఘ్రాదిసత్త్వానాం భూతాదీనాం న జాయతే ।
 భీతిస్తస్య స్థితా యస్య మాతరోఽష్టౌ శరీరకే ॥ ౧౭౫॥ 1889
 గృహీతం హస్తనక్షత్రే చూర్ణం ఛుచ్చున్దరీభవమ్ ।
 తత్ప్రభావాద్గజః పుంసః సంముఖో నైతి నిశ్చితమ్ ॥ ౧౭౬॥ 1890
 ఛుచ్చున్దరీ శ్రీఫలపుష్పచూర్ణై-
 రాలిప్తగాత్రస్య నరస్య దూరాత్ ।
 ఆఘ్రాయ గన్ధం ద్విరదోఽతిమత్తో
 మదం త్యజేత్కేసరిణో యథోగ్రమ్ ॥ ౧౭౭॥ 1891
 శ్వేతాద్రికర్ణికామూలం పాణిస్థం వారయేద్గజమ్ ।

శ్వేతకణ్ణారికామూలం వ్యాఘ్రాదీనాం భయం హరేత్ || ౧౭౮ || 1892
 పుష్యార్కేత్పాటితే మూలే పాలాయా ముఖసంస్థితే |
 దేహా స్ఫుటతి నో తీక్షణం మణ్ణులార్గం రణే నృణామ్ || ౧౭౯ || 1893
 గన్ధార్యా ఉత్తరం మూలం ముఖస్థం సంముఖాగతమ్ |
 శస్త్రాఘం వారయత్యేవ పుష్యార్కే విధినా ధృతమ్ || ౧౮౦ || 1894
 శుభ్రాయాః శరపుణ్ణాయా జటాసీలీజటాథవా |
 భుజే శిరసి వక్త్రే వా స్థితా శస్త్రనివారికా | 1895
 భూపాహిచౌరభీతిఘ్నీ గృహీతా పుష్యభాస్కరే || ౧౮౧ || |
 ప్రథమం క్రియతే స్నానం శుక్లవస్త్రావృతో భవేత్ |
 మజ్జల్యగీతసంయుక్తో దేవవిప్రాంశ్చ పూజయేత్ || ౧౮౨ || 1896
 క్షేత్రపాలస్య నామ్నా చ బలిం దద్యాద్దిశో దశ |
 శస్త్రాణి చాపి సంపూజ్య రక్షామస్తం స్మరేత్తతః || ౧౮౩ || 1897
 ఓం శూలేన పాహి నో దేవి పాహి ఖడ్గేన చామ్బికే |
 ఘణ్ణాస్వనేన నః పాహి చాపజ్యానిఃస్వనేన చ || ౧౮౪ || 1898
 ప్రాచ్యాం రక్ష ప్రతీచ్యాం చ చణ్డికే రక్ష దక్షిణే |
 భ్రామణేనాత్మశూలస్య ఉత్తరస్యాం తథేశ్వరి || ౧౮౫ || 1899
 సౌమ్యాని యాని రూపాణి త్రైలోక్యే వివరన్తి తే |
 యాని చాత్మన్తమూరాణి తై రక్షాస్మాంస్తథా భువమ్ || ౧౮౬ || 1900
 ఖడ్గశూలగదాదీని యాని చాస్త్రాణి తేఽమ్బికే |
 కరపల్లవనక్షీని తైరస్మాన్ రక్ష సర్వతః || ౧౮౭ || 1901
 దివ్యాషధీనాం లేపం చ రక్షాబద్ధం చ కారయేత్ |
 కించిద్ భుక్త్వా చ పీత్వా చ తతః సంనాహమాచరేత్ || ౧౮౮ || 1902
 సేనాపతిం గజారోహానన్యాంశ్చ సుభటాంస్తథా |
 ముఖ్యానన్యానపి ధనైర్వస్త్రైశ్చ పరితోషయేత్ || ౧౮౯ || 1903
 పూర్వం సారథిమారోప్య రథే సజ్జేత్తతః స్వయమ్ |
 యోజయేద్వాజినః శుద్ధాన్సుసంతుష్టాఞ్చితశ్రమాన్ || ౧౯౦ || 1904
 రథే చ ధారయేద్ భద్రం కార్ముకాణాం చతుష్టయమ్ |
 చతుఃశతాని బాణానాం తూణీరే చ ప్రయోజయేత్ || ౧౯౧ || 1905
 ఖడ్గం చర్మ గదాం శక్తిం పరిఘం ముద్గరం తథా |
 నారాచం పరశుం కున్తం పట్టిశాదీంశ్చ ధారయేత్ || ౧౯౨ || 1906
 న రథా న గజా యస్య సోఽశ్వమేవ సమారుహేత్ |

- కటిబద్ధైకతూణీరః ఖడ్గశక్తిధనుర్యుతః ॥ ౧౯౩ ॥ 1907
- తతోర్జునస్య నామాని విష్ణుస్మరణపూర్వకమ్ ।
జపేత్తతః ప్రతిష్ఠిత చతురంగబలైర్యుతః ॥ ౧౯౪ ॥ 1908
- లాభస్తేషాం జయస్తేషాం కుతస్తేషాం పరాజయః ।
యేషామిన్దీవరశ్యామో హృదయస్థో జనార్దనః ॥ ౧౯౫ ॥ 1909
- అర్జునః ఫాల్గునః పార్థః కిరీటీ శ్వేతవాహనః ।
బీభత్సుర్విజయీ కృష్ణః సవ్యసాచీ ధనంజయః ॥ ౧౯౬ ॥ 1910
- ఖం తథా స్వరవస్విస్తనైత్త్రైరక్షోహిణీ మతా ।
అక్షోహిణ్యాం సంప్రదిష్టా రథానాం వర్మధారిణామ్ । 1911
- సంఖ్యా గణితతత్త్వజ్ఞైః సహస్రాణ్యేకవింశతిః ॥ ౧౯౭ ॥ 1
- ఉపర్యష్టౌ శతాన్యాహుస్తథా భూయశ్చ సప్తతిః ।
గజానాం తు పరీమాణమేతదేవ వినిర్దిశేత్ ॥ ౧౯౮ ॥ 1912
- జ్ఞేయం లక్షం పదాతీనాం సహస్రాణి తథా నవ ।
శతాని త్రిణి పంచాశచ్చూరాణాం శస్త్రధారిణామ్ ॥ ౧౯౯ ॥ 1913
- పంచుషష్ఠిసహస్రాణి తథాశ్వానాం శతాని చ ।
దశోత్తరాణి షట్ ప్రాహుః సంఖ్యాతత్త్వవిదో జనాః ॥ ౨౦౦ ॥ 1914
- ఖద్వయం నిధివేదాక్షిచన్త్రాక్ష్యగ్నిహిమాంశుభిః ।
మహాక్షోహిణీకా ప్రోక్తా సంఖ్యా గణితకోవిదైః ॥ ౨౦౧ ॥ 1915
- కోటయస్త్రయోదశ ప్రోక్తా లక్షాణామేకవింశతిః ।
చతుర్వింశత్యహస్రాణి తథా నవశతాని చ ॥ ౨౦౨ ॥ 1916
- మహాక్షోహిణీకాం ప్రాహురిమాం తత్త్వవిదో జనాః ।
మహాక్షోహిణీకాయాం తు రథాః కోటిమితాః స్మృతాః । 1917
- సప్తత్రింశచ్చ లక్షాణి గీయన్తే తత్త్వభేదిభిః ॥ ౨౦౩ ॥ 1
- ద్వాదశైవ సహస్రాణి చత్వార్యేవ శతాని చ ।
ప్రోక్తాని నవతిస్తద్వదేవమేవ మతంగజాః ॥ ౨౦౪ ॥ 1918
- అశ్వాశ్చతుష్కోటిమితా లక్షణ్యేకాదశైవ చ ।
సప్తత్రింశత్యహస్రాణి తథా శతచతుష్టయమ్ ॥ ౨౦౫ ॥ 1919
- సప్తత్రిశైవ సంఖ్యాతాః ప్రోచ్యన్తే పత్యయస్తతః ।
షట్కోటయోఽశీతిలక్షాణి పంచాధికమితాని చ ॥ ౨౦౬ ॥ 1920
- ద్విషష్ఠి చ సహస్రాణి తథా శతచతుష్టయమ్ ।
పంచాశదితి సంఖ్యాతా మహాక్షోహిణీకా బుధైః ॥ ౨౦౭ ॥ 1921

ముఖే రథా గజాః పృష్ఠే తత్పృష్ఠే చ పదాతయః ।
పార్శ్వయోశ్చ హయాః కార్యా వ్యూహస్యాయం విధిః స్మృతః ॥ ౨౦౮॥ 1922
అర్ధచంద్రం చ చక్రం చ శకటం మకరం తథా ।
కమలం శ్రేణికాం గుల్మం వ్యూహానేవం ప్రకల్పయేత్ ॥ ౨౦౯॥ 1923
యే రాజపుత్రాః సామంతా ఆప్తాః సేవకజాతయః ।
తాన్సర్వానాత్మనః పార్శ్వే రక్షాయై స్థాపయేన్నృపః ॥ ౨౧౦॥ 1924
యస్మిన్కులే యః పురుషః ప్రధానః
స సర్వయత్నేన హి రక్షణీయః ।
తస్మిన్విన్యే కిల సారభూతే
న నాభిభక్తే హ్యరకా వహన్తి ॥ ౨౧౧॥ 1925
క్షత్రసారభృతం శూరం శస్త్రజ్ఞమనురాగి చేత్ ।
అపి స్వల్పం శ్రియే సైన్యం వృధేయం ముణ్ణమణ్ణలీ ॥ ౨౧౨॥ 1926
అపి పశ్చశతం శూరా మృద్ధన్తి మహతీం చమూమ్ ।
అథవా పశ్చ షట్ సప్త విజయన్తేఽనివర్తినః ॥ ౨౧౩॥ 1927
ధనుఃసంగతిసంకుద్ధా వాజినో ముఖదుర్బలాః ।
ఆకర్ణపలితా యోధాః సంగ్రామే జయవాదినః ॥ ౨౧౪॥ 1928
పరస్పరానురక్తా యే యోధాః శార్ఙ్గధనుర్ధరాః ।
యుద్ధజ్ఞాస్తురగారూఢాస్తే జయన్తి రణే రిపూన్ ॥ ౨౧౫॥ 1929
ఏకః కాపురుషో దీరో దారయేన్మహతీం చమూమ్ ।
తం దీర్ఘమను దీర్ఘవై యోధాః శూరతమా అపి ॥ ౨౧౬॥ 1930
దుర్నివారతరా వైవ ప్రభగ్నా మహతీ చమూః ।
అపామివ మహావేగత్రస్తా మృగగణా ఇవ ॥ ౨౧౭॥ 1931
యస్తు భగ్నేషు సైన్యేషు విద్రుతేషు నివర్తతే ।
పదే పదేఽశ్వమేధస్య లభతే ఫలమక్షయమ్ ॥ ౨౧౮॥ 1932
ద్వావిమా పురుషౌ లోకే సూర్యమణ్ణలభేదినౌ ।
పరివ్రాడ్ యోగయుక్తశ్చ రణే చాభిముఖో హతః ॥ ౨౧౯॥ 1933
యత్ర యత్ర హతః శూరః శత్రుభిః పరివేష్టితః ।
అక్షయం లభతే లోకం యది క్షీణం న భాషతే ॥ ౨౨౦॥ 1934
మూర్ఛితం నైవ వికలం నాశస్త్రం నాన్యయోధినమ్ ।
పలాయమానం శరణం గతం చైవ న హింసయేత్ ॥ ౨౨౧॥ 1935
భీరుః పలాయమానోఽపి నాన్వేష్టవ్యో బలీయసా ।

కదాచిచ్చూరతాం యాతి మరణే కృతనిశ్చయః ॥ ౨౨౨ ॥ 1936
సంభృత్య మహతీం సేనాం చతురజ్ఞాం మహీపతిః ।
వ్యూహయిత్వాగ్రతః శూరాన్ధాపయేజ్జయలిప్పయా ॥ ౨౨౩ ॥ 1937
అల్పాయాం వా మహత్యాం వా సేనాయామితి నిశ్చయః ।
హర్షో యోధగణస్యైకో జయలక్షణముచ్యతే ॥ ౨౨౪ ॥ 1938
అన్వేతం వాయవో యాన్తి పృష్ఠే భానుర్వయాంసి చ ।
అనుప్లవన్తే మేఘశ్చ యస్య తస్య రణే జయః ॥ ౨౨౫ ॥ 1939
అపూర్ణే వైవ మర్తవ్యం సంపూర్ణేం వైవ జీవతి ।
తస్మాద్దైర్యం విధాతవ్యం హస్తవ్యా పరవాహినీ ॥ ౨౨౬ ॥ 1940
జితే లక్ష్మీర్మృతే స్వర్గః కీర్తిశ్చ ధరణీతలే ।
తస్మాద్దైర్యం విధాతవ్యం హస్తవ్యా పరవాహినీ ॥ ౨౨౭ ॥ 1941
ఏతమ్ శివధనుర్వేదస్య భగవతో వ్యాసస్య చ ।

Encoded and proofread by Ravi Mahadevappa ravi@ece.neu.edu
(Assisted by Avinash Sathaye sohum@ms.uky.edu)

The numerals correspond to English translation available at
http://www.atarn.org/india/dhanurveda_engtm

—
dhanurveda

pdf was typeset on June 13, 2021

—

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

